

A kecskeméti HCs életéből

Zemplén-hegységi tanulmányút

Az OEE Kecskeméti Csoportja szervezésében 4 napos tanulmányúton vett részt 40 (főként nyugdíjas) tagtársunk az Északerdő Rt. Zemplén-hegységi körzetében július elején.

Első nap Miskolcon *Bak Júlia* HCS titkár és *Kelemen Zoltán* főmérnök áttekintést adott az Rt. munkájáról, problémáiról. 102 ezer ha területükből 54 ezer ha különböző fokozatú védettség alá esik. Ez azt is jelenti, hogy az erdészeti munkák térbeli és időbeli szervezése nagyobb körültekintést, lényeges többletköltséget igényel, amire külön támogatást nem kapnak.

Bodrogkeresztúr felé haladva 7 éves nemes nyáras láthatunk, melynek egyik felén az erdészet időben ritkítást végzett, de másik felén ez a munka a privatizáció miatt elmaradt; a különbség szembetűnő magassági és vastagsági növekedésben. A Bodrog árterén még látható volt az idősebb nemesnyár-állományban a tavaszi árvíz szintjének felső határa kb. 2 m magasságban, valamint a szépen fejlődő 4 éves nemes nyáras, melynek mélyebben fekvő részét a kora tavaszi jéges árvíz tönkretette.

Másnap a Kassai Erdőgazdaság vendégei voltunk. Itt *Frantisek Floris* vezérigazgató igazi erdészbarátsággal fogadta a résztvevőket. A Szalánci Erdészet h. vezetője az ottani tölgy- és bükkgazdálkodásról számolt be, *Futó László* kolléga pedig általános ismeretést adott baráti beszélgetés közben

az 50 ezer ha-os erdőgazdaságról. Náluk is sok természetvédelmi terület van. Ők divatos szóval élve „lobbiznak”, hogy az erdészet és a természetvédelem egy kézben legyen, mert így fölösleges kiadásoktól mentesülne a társadalom, hiszen az erdészeknek szívügyük a természetvédelem is, ők kezdeményezték ezt és gyakorolják már több, mint 130 éve.

A Szádelői-völgyet *Jan Smutny* ker. vezető erdész kíséretével jártuk be. Ez a mészkőhegység az Aggteleki-karszt folytatása. Sok barlang beszakadásából keletkezett, melyet aztán az erózió is alakított. A 300–400 méter magas meredek sziklafalak a Békás-szoroshoz teszik hasonlóvá, de itt a 3 km-es szurdokban vezető út két oldala a Blatnica-patak mellett erdős, így nincs mindenütt kilátás a környezetre. A védett területet az erdészet kezeli, fakitermelés gyakorlatilag nincs.

Harmadik nap a tölgy- és bükkgazdálkodással ismerkedtünk a volt fűzéradványi Károlyi hitbizományi uradalom erdeiben a Hegyközben, majd a Telkibányai Erdészetnél. Különböző stádiumban lévő sikeres bükk természetes felújításokat láthattunk. A kocsánytalan tölgyet is lehetőleg természetes úton újítják fel. A megyében, mintegy 60 ezer ha olyan felhagyott bozótosodó legelő vagy szántó van, melynek sorsa egyelőre bizonytalan, néhány %-a már beerdősült.

Útközben megnéztük Pálházán *dr. Lenár György* erdészeti ig. kalauzolásával az erdészeti-vadászati-környezetvédelmi kiállítást és múzeumot, mely sok erdész-kolléga adományaiból jött létre; kezdetben azt gondolták, hogy a szobákat nem fogják betölteni a kiállított tárgyak. Most látható: komoly bővítésre lenne szükség, hogy méltón képviselje szakmánkat a múzeum.

Telkibányán meglátogattuk a volt Waldbott-kúriát és tisztelettel gondoltunk az OEE hajdani nagy elnökére. A könyvtárban hallottunk az újabb csúnya szokásról: a kényelmesebb diákok kitépik a könyvekből a nekik éppen szükséges lapokat jegyzetkészítés helyett.

Utolsó nap a volt Waldbott-uradalom tolcsvai, háromhutai erdeivel ismerkedtünk. Itt is természetes úton újítják fel a bükköt és a tölgyet, szükség esetén pótolva. Sok gondjuk van a középkorú luc- és erdeifenyvesekkel. Az ökológusok elképzelése szerint ezeket fokozatosan le kellene váltani bükkal, viszont ez hosszadalmas és nehéz szakmai munka!

Telkibányánál tisztelegtünk az út mellett lévő emléktáblánál, mely az örök erdész-bányász-kohász barátságot hirdeti, majd a közeli erdőben lévő felhagyott bányatárónál emlékeztünk a 200 év előtti bányaszerencsétlenség áldozataira. Egyébként az itteni andezit kőzet 1 tonnájában 2 g arany és 20 g ezüst van, melynek kinyerése jelenleg nem gazdaságos.

Szakmai kalauzolásunkban részt vett az egyes erdészeteknél *Bajtel Gyula* erdészeti ig., *Szamiszló Gábor* erd. ig., *Fekete János* ny. erdész, és végig az egész zempléni körzetben *Fehér István* erdőfelügyelősi ov., csoporttitkár, valamint *Járasi Lőrinc* ny. erdőmérnök kolléga, aki szakmai ismeretein kívül erdészettörténeti, sőt általános tájékoztatásaival is bőven kiegészítette a látotakat.

Az út szakmai részét bő kulturális programok egészítették ki.

Miskolcon megcsodálhattuk az erdőgazdaság reprezentatív székházát; ez egyetlen az országban, mely erre a célra készült és $\frac{3}{4}$ évszázada ezt szolgálja. Meglátogattuk a székház mellett lévő ortodox egyházi gyűjteményt és templomot; ennek ikonostáza egyike a legnagyobbaknak az országban.

A szerencsi várban a Zempléni Múzeumot és a benne lévő képeslapgyűjteményt néztük meg, mely 900 ezer darabjával elsők között van a világon.

Sárospatakon (ahol szálláshelyünk is volt) elmentünk a vártemplomba, és részletesen bejártuk a Rákóczi-várat; innen gyönyörű kilátás nyílik a Bodrogfolyóra és a városra, vidékre.

A Sátorlajújhelyhez tartozó Széphalomban felkerestük a *Kazinczy Ferenc* emlékházat és az író sírját, valamint fiának, az aradi vértanú *Kazinczy Lajos* honvéd tábornoknak szobrát.

Hollóházán a közel 170 éves gyár köedény és porcelán kiállítását tekintettük meg. Ennek művészi termékei bátran állíthatók a herendi és a pécsi gyárak termékei mellé. Örvendetes, hogy az egész vidéken több templom létesült és van épülőben az utóbbi években, általában modern stílusban.

A 250 ezer lakosú Kassa központját idegenvezetővel néhány óras városnézés keretében ismerhettük meg. Az É–D-i irányú főtér közepén, a régi várárok helyén csörgedezik végig különlegességként egy csermely szabályozható ága. A tér két oldalán patinás épületek, paloták, a volt ferencestemplom, premontrei templom és rendház, Rákóczi-palota, a tér közepe táján a színház, majd a Szent Erzsébet székesegyház. Utóbbi kettő között igen szép szökőkútrendszer, melynél a víz-sugarak nagysága a vele összekapcsolt zeneszámok hangjainak magassága vagy mélysége szerint változik; ugyanitt szép harangjáték is van. A gótikus dóm helyén már a XIII. században nagy templom volt; jelenlegi formáját a XIX. sz.-ban kapta; 5 hajós, gyönyörű színes ablakokkal és szárnyas oltárral. Az altemplomban *II. Rákóczi Ferenc*, anyja, *Zrínyi Ilona*, *Bercsényi Miklós* és felesége nyugszik. Mi a nagy fejedeleme emlékezve élenkeltük a himnuszt.

Az egész útnak különleges színfoltja volt egy tokaj-hegyaljai borgazdasági üzem meglátogatása. Itt kétszintes, több km-es folyosórendszer van a hegy belsőjében. Mintegy másfél km-t megtéve a kétoldali hordósor között, az elmaradhatatlan borkóstoló következett, mely bizonyára mindenkinek tartós emlék marad.

Ez a jól sikerült szakmai és kulturális tanulmányút is jó alkalom volt a hagyományos erdészbarátság ápolására. Köszönet az Északerdő Rt. vezetésének, a Kassai Erdőgazdaságnak, a zempléni lelkes kollégáknak a szervezésért, vendéglátásért, a Kiskunsági EFAG Rt.-nek a nagylelkű támogatásért.

Sipos Sándor
ny. erdőmérnök
(Kép: Bognár Gábor)

Terepi tanulmányút a Mátrában

Az Erdőfeltárási Szakosztály 2000. június 21-én szakosztályülést és terepi tanulmányutat rendezett az Egererdő Rt. területén a Mátra-hegységben.

A helyszín megválasztásának indítéka az volt, hogy 1999 nyarán és 2000 tavaszán az Északi-középhegység mindhárom erdőgazdaságában (Ipolyerdő, Egererdő és Északerdő) igen komoly természeti károkat okoztak a rendkívüli esőzések, viharok.

A Mátrában a felhőszakadások hidakat, vasutakat, átereszeket sodortak el, földcsuszamlásokat, töltésszakadásokat, burkolatkárokat okoztak. Az út- és vasútkárok mértéke 1999-ben 90 millió Ft, 2000-ben pedig 25 millió Ft volt.

A legnagyobb károk a Verpeléti, a Parádfürdői és a Bátonyterenyi Erdészet területén keletkeztek.

A Szakosztály a helyi szakemberekkel együtt megtekintette a legkritikusabb helyszíneket.

A Parádfürdői Erdészet területén lévő Haluskási úton több száz m³ föld csúszott le a töltésoldalon, ezzel lehetetlenné tette az út használatát.

Hasonló károk keletkeztek a Bátonyterenyi Erdészet két útján: a Katalini és a Szorospataki utakon, azzal a különbséggel, hogy itt már az utak hegy felőli oldala is megindult.

A helyszínelés során abban megegyezett a jelenlévő szakemberek véleménye, hogy ezeket a földcsuszamlásokat a felszínen és felszín alatt lefolyó víz okozza azzal, hogy az átázott talajrétegek egy csúszó rétegen megindulnak és rövidebb-hosszabb idő alatt az érintett útszakaszt tönkreteszik. A megoldáshoz célszerű előzetes talajvizsgálatot végezni (szondás vagy fúrásos módszerrel), ennek alapján részben övárokkal (ahol lehet), részben megfelelő mélységben elhelyezett szivárgókkal (a víz útját elvágván) lehet megállítani a víz romboló munkáját. A töltésoldalon (esetleg a hegy felőli oldalon) alkalmazott támfalépítés vagy rőzsefonás csak másodlagosan jöhet szóba.

Mindez természetesen alapos feltárás és tervezés kérdése.

A szakosztályülés – melyen 15 fő vett részt – fontos tapasztalatokat nyújtott az erdőfeltárók munkájához.

Wágner Tibor

Meghalt CSÖRSZ EMIL,
nyugalmazott erdőfelügyelő

1911. december 16-án született Miskolcon. 1930 és 1934 között Sopronban elvégezte a Bánya- és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki karát. 1936-ban kezdte el szakmai pályafutását a veszprémi püspökség Kisbárapáti Erdőgazdónokságán. Hosszú életpályája során sokféle beosztásban dolgozott. Volt erdőgazdónok Karádon (1940–43 között), üzemtervező Klocsán, erdőgazdónokság-vezető Gyulán, termelési csoportvezető Debrecenben a II. számú Állami Erdőgazdaságnál, főmérnök a Mezőföldi Állami Erdőgazdaságnál Székesfehérvárott, majd erdőrendező a Budapesti Állami Erdőrendezőszéknél. 1968-tól 1978-ig erdőfelügyelőként tevékenykedett a Budapesti Erdőfelügyelőségénél, és innen ment nyugdíjba 1978. december 3-án, hogy azután 1979. január 1-jétől 1985. február 28-ig tovább folytassa erdőfelügyelői munkáját. Összesen tehát 49 éven át munkálkodott. 1999. december 30-án halt meg, néhány nappal hón szeretett feleségének elmenetelét követően. E sorok írója 1973-ban ismerkedett meg „Emil bácsival”, és abban a rendkívüli szerencsében volt része, hogy 1984-ig folyamatosan tanulhatta tőle mind az erdészszakmát, mind az „emberségszakmát”. Nehéz megmondani, mekkorát alkotott Csörasz Emil az erdészszakmában, mert tudományos publikációi nem nagyon voltak. Láttam és dolgoztam viszont az általa elkészített ráckevei üzemtervből, melynél alaposabb és pontosabb üzemtervet azóta sem láttam. Nem volt olyan szakmai kérdés, melyre Emil bácsi azonnali, pontos, kimerítő és ugyanakkor mégis emberi választ ne tudott volna adni. Emberségszakmában pedig nála nagyobb még nem találkoztam. Bár elvtelen megalkuvásoktól mentes, céltudatos, pontos és alapos ember volt, mégis erdőfelügyelőként is azonos oldalon állt, mint a tisztességes erdőgazdálkodó: mégpedig az erdő oldalán. Bölcs humora, jó kedélye soha sem hagyta el, még halálos ágyán sem! Higgyék el, tisztelt kollégáim, hogy mindez így igaz. A rendkívül jellegzetes, emilbácsi humor több, mint egy évtizeden át élvezhettem és tanulhattam belőle. Miután pedig a családját is közelről ismerhettem, állíthatom, hogy még sehol sem tapasztaltam olyan egyetértő harmóniát, mint ami náluk három generációt a legnagyobb természetességgel kapcsolott egybe.

Köszönöm Emil bácsi, hogy ismerhetelek és tanulhattam tőled. Köszönöm Emil bácsi, hogy Tőled tanulhattam. Köszönöm, köszönöm!

Üdv az erdésznek!!

Padányi Gulyás Gábor
erdőfelügyelő